

РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА КОСОВО И МЕТОХИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ПРИШТИНА - КОСОВСКА МИТРОВИЦА			
ПРИМЉЕНО		15. 06. 2026 ГОДИНЕ	
08/5	182	1	1

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме Јована (Небојша) Ђорђевић
2. Датум рођења, општина, Република: 30.09.1998. године, Приштина
3. Година уписа на мастер академске студије права 2024/2025
II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА
„Појам и структура јавних расхода у савременим државама“
III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА
<p>Мастер рад под називом „Појам и структура јавних расхода у савременим државама“ урађен је на 60 страница компјутерски обрађеног текста. Поред текста, садржи и 1 слику, 3 табеле и 2 графика. Рад обухвата Увод, три дела (I–III), Закључак и Литературу.</p> <p>У <i>уводном делу</i> рада приказан је значај јавних расхода као једног од основних инструмената финансијске активности државе. Истакнута је њихова улога у задовољавању јавних потреба, финансирању јавних добара и услуга, као и у остваривању економских и социјалних циљева државе. Представљени су предмет, циљ и значај истраживања.</p> <p>У <i>првом делу</i> рада, под називом „Теоријска основа јавних расхода“, анализирани су појам расхода и јавних расхода, њихова сврха и значај у савременим државама. Посебна пажња посвећена је управљању јавним расходима, као и теоријским приступима њиховом проучавању. Разматране су класична и савремена теорија јавних расхода, као и извори финансирања јавних расхода који обезбеђују средства за функционисање јавног сектора.</p>

Други део рада, под називом „Анализа јавних расхода“, посвећен је начелима на којима се заснивају јавни расходи, као што су начело општег интереса, начело штедње јавних средстава и начело умерености и пропорционалности. У овом делу анализирана је и класификација јавних расхода према различитим критеријумима, укључујући стандарде Међународног монетарног фонда (ММФ), Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД) и Републике Србије. Такође су разматрани различити приступи мерењу ефикасности јавних расхода, укључујући примену метода избора, композитних индикатора и параметарских и непараметарских метода.

Трећи део рада, под називом „Раст и тенденције јавних расхода“, усмерен је на анализу кретања јавних расхода и фактора који утичу на њихов раст. Разматрани су стални, апсолутни и релативни раст јавних расхода, као и њихове економске и друштвене последице. Посебна пажња посвећена је анализи јавних расхода у Републици Србији кроз приказ релевантних података и анализу њихових кретања у посматраном периоду.

У *закључку* су сумирани најзначајнији резултати истраживања. Истакнуто је да јавни расходи представљају важан инструмент економске и социјалне политике државе, као и да њихово ефикасно планирање и управљање имају значајан утицај на економски развој и квалитет јавних услуга. Посебно је наглашен значај контроле и мерења ефикасности јавних расхода, као и потреба за њиховим рационалним коришћењем у циљу задовољавања јавних потреба и унапређења друштвеног благостања.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДНИХ ДЕЛОВА РАДА

Одабиром ове теме кандидаткиња се определила за проучавање јавних расхода као једног од основних инструмента фискалне политике државе. Јавни расходи представљају кључни сегмент јавних финансија, јер обухватају средства која држава троши за обезбеђивање јавних добара. Савремена фискална теорија јавне расходе посматра и као инструмент фискалне политике за регулисање нивоа агрегатне тражње и подстицање привредног раста. Према теоретичару Кејнзу државна (јавна) потрошња може подстаћи привредну активност у периодима стагнације.

Веома важно питање у домену јавних финансија јесте управљање јавним расходима. Основна функција фискалне политике је мобилизација финансијских средстава за задовољавање јавних потреба, односно, покриће јавних расхода у буџету. У већини савремених држава забележен је пораст јавних расхода. Услед бржег раста јавних расхода у односу на раст домаћег бруто производа (БДП) дошло је до наглог повећања јавног дуга који је коришћен за покриће увећаних јавних расхода. Због раста буџетског дефицита и повећања јавног дуга, што додатно увећава јавне расходе, долази до нерационалног трошења буџетских средстава.

Анализа јавних расхода представља процес систематског проучавања структуре, динамике и ефеката државне (јавне) потрошње. Основни циљ ове анализе јесте проучавање утицаја висине и динамике јавних расхода на привредну активност, економски раст и развој, као и на социјалну заштиту становништва. Користе се различити приступи који омогућавају праћење односа између уложених средстава и остварених резултата и идентификацију области у којима се јавна средства троше више или мање ефикасно.

Управљање јавним расходима и њихова структура имају директан утицај на буџетску стабилност и одрживост јавних финансија. Поштовање начела јавних расхода, као што су општи интерес, умерености и пропорционалност, као и штедња јавних средстава омогућава рационално планирање и трошење буџетских средстава. Ефикасна јавна потрошња представља гарант обезбеђивања јавних добара за све грађане. Управо анализа структуре, динамике и ефикасности јавних расхода омогућава увид у начин на који се јавна средства користе за задовољавање потреба грађана. Овде долазимо до ситуације да су грађани веома заинтересовани за намене и висину трошења буџетских средстава јер се појављују као порески обвезници чији се расположиви доходак опорезивањем умањује управо са сврхом финансирања јавних добара.

У ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА

Истражујући ову тематику кандидаткиња је дошла до закључка да анализа и праћење динамике јавних расхода пружа увид у ефекте јавне потрошње, омогућавајући рационалну расподелу јавних средстава и помажу у идентификацији области које захтевају побољшање. Прецизно планирање буџета и ефикасно управљање јавним расходима омогућава држави да смањи неефикасну јавну потрошњу, повећа транспарентност јавних расхода, што је посебно важно у

условима ограничених финансијских ресурса.

Мерење ефикасности јавних расхода кроз различите методе, као што су композитивни индикатори и параметарске и непараметарске технике, омогућава процену да ли су уложена средства донела очекиване резултате. Овакве анализе омогућавају идентификацију сектора у којима се јавна потрошња може унапредити и рационализовати, смањењем губитака и повећањем користи за грађане.

Посебну пажњу кандидаткиња посвећује анализи јавних расхода у Србији. Пратећи кретање јавних расхода последњих година, илустровано табелом, кандидаткиња уочава раст укупних јавних расхода, нарочито у секторима социјалне заштите и јавних инвестиција. У периоду од 2020. године па надаље раст јавних расхода је израженији што се може довести у везу са повећањем зарада у јавном сектору, инфлаторним притисцима, као и мерама државе током и након пандемије COVID-19.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Бавећи се овом темом кандидаткиња је веома детаљно анализирао јавне расходе, покушавајући да у закључним разматрањима изнесе одређене закључке у погледу управљања јавних расхода, што представља изазов за бројне ауторе који се баве овом тематиком. Од анализе начела, преко класификације па до мерења ефикасности јавних расхода кандидаткиња је на систематизован начин анализирао јавне расходе. Посебну вредност раду дају анализе које се односе на јавне расходе у Србији, илустроване кроз слике, табеле и графиконе. Тему је изложила јасним стилем, поштујући све стандарде академског писања, недвосмислено показујући одлично познавање материје. У раду је коришћена релевантна домаћа и страна литература, као и коректно интерпретирани правни извори. Користећи савремене приступе анализи јавних расхода, кандидаткиња је извела правилне и логичке закључке. На основу свега наведеног може се закључити да мастер рад под називом „Појам и структура јавних расхода у савременим државама“ у потпуности задовољава све прописане стандарде мастер рада.

VII ПРЕДЛОГ

На основу изложеног, ментор предлаже да се мастер рад под називом „Појам и структура јавних расхода у савременим државама“ прихвати и да се кандидаткињи одобри одбрана истог.

МЕНТОР

Зимит Сузана